

Jokkmokks kommun

Rektorn vid Vuollerimskolan

peter.axelsson@jokkmokk.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Vuollerimskolan
i Jokkmokks kommun

Tillsyn i Vuollerimskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Jokkmokks kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Vuollerimskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 april 2013.

Fakta om skolan

Vuollerimskolan ligger cirka fyra mil öster om Jokkmokk. Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1–5 samt fritidshem. Läsåret 2012/13 har skolan 29 elever i grundskolan, 6 elever i förskoleklassen och 14 elever i fritidshemmet. Eleverna är organiserade i åldersblandade klasser. Personalen är organiserad i ett arbetslag. Sedan hösten 2012 arbetar en specialpedagog vid skolan. Eleverna åker till Jokkmokk för att erhålla undervisning i slöjd, musik och bad.

Rektor för Vuollerimskolan har även ansvar för Porjus skola och Västra skolan samt fritidshem.

Kunskapsresultat

Enligt rektors bedömning har eleverna vid Vuollerimskolan god måluppfyllelse. Resultatet förklaras med att det är en liten enhet där personalen har god kompetens och är bra på att möta elevers olika behov.

I samband med tillsynen har rektor redovisat den sammantagna måluppfyllelsen för de tre skolor som ingår i rektors ansvar. Av redovisningen framgår att 83 procent av eleverna nått målen i svenska, 88 procent av eleverna nått målen i matematik och att samtliga elever nått målen i de samhälls- och naturorienterande ämnena. Resultaten avser årskurs 3 läsår 2012.

Det saknas dock en separat sammanställning på skolnivå av kunskapsresultaten relaterad till kunskapskraven i årskurs 3 i ämnena svenska, matematik och de natur- och samhällsorienterande ämnesblocken varför Skolinspektionen inte kunnat bedöma kunskapsresultaten i sin helhet.

Skolans redovisning av resultaten i de nationella ämnesproven i årskurs 3 visar att flertalet elever nått kravnivån för godkänt i de olika delproven i matematik och svenska. Rektorn uppger att resultaten i de nationella ämnesproven varit goda över tid.

Helhetsbedömning

Enligt rektors bedömning är elevernas måluppfyllelse god vid Vuollerimskolan. Det framgår också att flertalet elever nått kravnivån för godkänt i de nat-

ionella ämnesproven och att dessa resultat varit stabila över tid. Undervisningen bedrivs av en engagerad och i hög grad utbildad personal som tydligt arbetar för att på olika sätt möta elevers behov. Under senare år har skolan särskilt arbetat med att implementera den nya läroplanen i utbildningen. Pågående utvecklingsinsatser avser exempelvis arbetet med elevernas skriftspråk och att tydliggöra mål och syfte med undervisningen för eleverna.

Tillsynen visar dock att det systematiska kvalitetsarbetet måste förbättras i sin helhet. Exempelvis saknas en dokumenterad redovisning av kunskapsresultaten i årskurs 3 relaterad till kunskapskraven i svenska, matematik och de samhälls- och naturorienterande ämnena. Det saknas även en redovisning av måluppfyllelsen för fritidshemmet och förskoleklassen samt en dokumenterad uppföljning av värdegrundsarbetet. Sammantaget saknas viktiga underlag i skolans förbättringsarbete mot ökad måluppfyllelse. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att elevernas resultat följs upp systematiskt också i en liten skola. På så vis ges rektor verktyg att på skolövergripande nivå se behov över tid, exempelvis skillnader mellan flickor och pojkar, mellan ämnen och klasser. Det är Skolinspektionens bedömning att rektor mer systematiskt behöver följa upp, sammanställa och utvärdera skolans resultat och måluppfyllelse så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att förbättringsinsatser tydliggörs. Rektors roll är att leda detta kvalitetsarbete och initiera de förändringar som krävs.

Som ett led i att förbättra kvalitetsarbetet på skolnivå är det viktigt att skolan arbetar vidare med elevernas skriftliga individuella utvecklingsplaner. Enligt rektor följs elevernas kunskapsutveckling kontinuerligt och åtgärder sätts in vid behov. Tillsynen visar dock att elever inte ges skriftliga omdömen i alla ämnen som de fått undervisning i och när det gäller den framtidsytande delen behöver skolans insatser tydligare beskrivas. Vidare är det Skolinspektionens bedömning att skolan måste utveckla arbetet med åtgärdsprogrammen så att de blir ett tydligt stöd i arbetet med särskilt stöd.

Avslutningsvis framgår inget annat än att skolan arbetar aktivt med att skapa en trygg och god studiemiljö för eleverna. Planen mot kränkande behandling behöver dock utvecklas i vissa delar för att motsvara skollagens krav. Det är också viktigt att rutinerna gällande anmälningsplikten vid kränkningar tydliggörs.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jokkmokks kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade

brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 30 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Jokkmokks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Rektor måste se till att föregående års åtgärder utvärderas i planen mot kränkande behandling.
- Rutiner för personalens anmälningsplikt till rektor när en elev upplever sig vara kränkt måste tydliggöras.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det årligen för varje verksamhet upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av skollagen framgår vidare att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Enligt rektor bedriver personalen vid Vuollerimskolan ett aktivt och kontinuerligt värdegrundsarbete i syfte att förebygga och förhindra kränkningar. Det sker exempelvis genom återkommande samlingar med alla elever där olika frågeställningar lyfts och händelser diskuteras. Även elever som Skolinspektionen talat med i samband med tillsynen uppger att lärare agerar snabbt om något händer och att samtal förs.

Vuollerimskolan har upprättat en plan mot diskriminering och kränkande behandling som gäller från januari till december 2013. Planen innehåller bland annat en utvärdering av fjolårets plan, främjande insatser, kartläggningsmetoder, resultat av kartläggningen och rutiner för akuta situationer. Utvärderingen av föregående års insatser är dock generell och det är svårt att utläsa vilka specifika insatser som utvärderats och resultatet av dessa.

Rutiner gällande personalens ansvar att rapportera kränkningar till rektor är också otydliga. Av intervju med rektor framgår att denne involveras i processen vid kränkningar om det förekommit hot om våld eller våld. Vidare fram-

kommer att rektor anmäler kränkningar av detta slag till sin närmaste chef som i sin tur pratar med nämndsordföranden.

Skolinspektionen vill framhålla att någon indelning av kränkningar i olika kategorier inte görs i skollagen. Avgörande är istället om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. I sådana fall ska detta rapporteras till rektor och huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning är att de förebyggande åtgärder som skolan fastställt genom en kartläggning måste följas upp och utvärderas i nästa års plan mot kränkande behandling. Vidare måste anmälningsplikten vid kränkningar tydliggöras.

Författning

6 kap. 6–8, 10 §§ skollagen.

Särskilt stöd

Bedömning

Jokkmokks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor ska se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är och att mål och åtgärder är konkreta och utvärderingsbara.
- Av åtgärdsprogrammen ska också framgå hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Beslut om åtgärdsprogram ska dateras, samt undertecknas av beslutsfattare.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Av läroplanen framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. En elevs svårigheter ska i första hand lösas inom ramen för den ledning för lärande som alla elever ska ges. En elev kan emellertid behöva ytterligare stöd vilket benämns särskilt stöd.

Av skollagen framgår att det ska anmälas till rektor i de fall då det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter. Rektor har ansvar för att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev behöver särskilt stöd ska eleven ges sådant och ett åtgärdsprogram ska utarbetas samt. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektor. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektor istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Av skollagen framgår också att beslutet om åtgärdsprogram ska dateras och undertecknas av den som fattar beslutet.

Vid Vuollerimskolan finns en arbetsgång i arbetet med särskilt stöd som utgår från centrala riktlinjer framtagna av Jokkmokks kommun. Enligt intervju med rektor och redovisad dokumentation informeras rektor av lärare när en elev riskerar att inte nå kunskapskraven. Detta sker när den ordinarie undervisningens anpassningar inte räcker till för att möta elevens svårigheter. Det framgår att kartläggningar av elevers stödbehov genomförs och att elevärenden tas upp i elevhälsoteamet där olika kompetenser ingår och där ytterligare utredningar kan vidtas.

Skolan har vid tillsynen redovisat exempel på åtgärdsprogram. Erhållen dokumentation uppfyller dock inte skollagens krav. I den kartläggning som föregår åtgärdsprogrammet framgår en beskrivning av elevens behov. I åtgärdsprogrammet saknas dock en behovsbeskrivning. Målen är generella och relaterar inte på ett tydligt sätt till elevens behov. De åtgärder som kopplas till målen är inte heller alltid konkreta och blir därmed svåra att utvärdera. Vidare framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det saknas också en datering för när beslutet är fattat samt rektors underskrift.

Det är Skolinspektionens bedömning att Vuollerimskolan måste utveckla sina åtgärdsprogram så att de blir ett tydligt stöd i arbetet med särskilt stöd. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att det är rektor som ansvarar för att det finns fungerande rutiner för att utarbeta och dokumentera åtgärdsprogram. För vidare arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd se Skolverkets allmänna råd (2013:8).

Författning

3 kap. 8, 9 §§ skollagen.

29 kap. 10 § skollagen, samt 21 § förvaltningslagen.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Jokkmokks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Skriftliga omdömen ska ges i varje ämne som eleverna erhållit undervisning i. Från årskurs 4 ska dessa ges i respektive ämne inom de natur- och samhällsorienterande ämnena.
- I skolans individuella utvecklingsplaner måste framgå vilka insatser som skolan behöver genomföra för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan (IUP) vid utvecklingssamtalet ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Vid Vuollerimskolan genomförs utvecklingssamtal varje termin då IUP med skriftliga omdömen upprättas. Detta framgår av intervju mer rektor. De skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av omfattar dock enbart matematik och ett sammantaget skriftligt omdöme gällande de samhällsorienterande ämnena. Av utvecklingsplanens framtidsyftande del framgår tydligt vilka förmågor eleven behöver utveckla. Däremot framgår inte i vilken mån skolan ska stödja elevens fortsatta kunskapsutveckling.

Skolinspektionen vill klargöra att även om eleverna har ämnesövergripande undervisning i natur- och samhällsorienterande ämnen ska skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen ges i varje ämne som eleverna får undervisning i. Detta är ett krav från årskurs 4. Skriftligt omdöme ska också ges i modersmålsundervisning.

Skolinspektionens bedömning är att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna behöver utvecklas för att motsvara skollagens krav.

Författning

10 kap. 13 § skollagen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Jokkmokks kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektor måste se till att kvalitetsarbetet är dokumenterat och omfattar samtliga verksamheter på skolan.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektor för att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen ska vara att de mål som finns för utbildningen uppnås. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Läroplanen anger att rektorn har ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Jokkmokks kommun har tagit fram ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet som gäller sedan hösten 2012. Utifrån årshjulet ska Vuollerimskolan redovisa vissa resultat till nämnden, exempelvis elevernas måluppfyllelse i samband med utvecklingssamtalen samt arbetet med särskilt stöd. Skolan har också på uppdrag av kommunen bestämt ett utvecklingsmål som avser att utveckla elevernas skriftspråk. Av handlingsplanen framgår åtgärder som skolan planerar vidta, delmål och rubriker för utvärdering. Arbetet ska redovisas till nämnden i juni 2013.

Enligt intervju med rektor och av redovisad dokumentation framgår att rektor och personal följer elevernas kunskapsutveckling i olika forum och att åtgärder vidtas vid behov. Rektor erhåller också information om elevernas måluppfyllelse två gånger per år i samband med utvecklingssamtalen då en sammanställning av elevernas måluppfyllelse redovisas utifrån skriftliga omdömen och nationella ämnesprov. Skolinspektionen har dock inte erhållit en sådan dokumentation gällande Vuollerimskolan.

Av redovisad dokumentation framgår resultaten av de nationella ämnesproven för årskurserna 3 och 5. I den verksamhetsredogörelse som rektor fyllt i i samband med tillsynen redovisas måluppfyllelsen sammantaget för de tre skolor som ingår i rektors ansvar. Det saknas dock en dokumenterad sammanställning och analys av måluppfyllelsen som avser Vuollerimskolan relaterad till kunskapskraven i årskurs 3 i svenska, matematik och de samhälls- och naturorienterande ämnena. Vidare saknas en redovisning av måluppfyllelsen för förskoleklassen och fritidshemmet samt en dokumenterad uppföljning av värdegrundsarbetet. Sammantaget saknas viktiga underlag i skolans arbete mot ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionen vill framhålla vikten av att elevernas individuella resultat sammanställs från individ till skolnivå. På så vis ges rektor möjlighet att se mönster i resultaten över tid, mellan pojkar och flickor samt mellan olika ämnen. Nationella provresultat kan också sammanställas, men dessa ersätter inte den uppföljning och utvärdering som ska göras i förhållande till kunskapskraven. De nationella proven är ett stöd för lärarna i bedömningen av elevernas kunskapsutveckling och ett stöd för rektorn i analysen av skolans resultat.

Det är Skolinspektionens bedömning att rektor i större utsträckning behöver följa upp, analysera och dokumentera skolans verksamhet som underlag för förbättringsinsatser. Rektorns roll är att leda detta kvalitetsarbete och initiera de förändringar som krävs. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla vikten av att bedömningar görs relaterat till kunskapskraven då detta är grunden för skolans kvalitetsarbete.

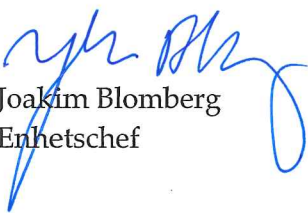
Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen.

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Linnea Forsberg och undervisningsråd Jonas Hedström.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Anna Davis
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).